

## **De fun om te ondernemen is weg. Zo blijkt uit de halfjaarlijkse Barometer voor Brusselse Zelfstandigen en KMO's die werd afgenomen door Brupartners - Zelfstandige Ondernemers.**

“De ‘fun’ is duidelijk weg voor onze Brusselse ondernemers. De levenskwaliteit van ondernemers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kent een achteruitgang binnen alle bevroegde sectoren (industrie -56%, horeca en handel -64%, dienstensector -29%, overige -26%). Bij 75% van onze respondenten bestaat de onderneming al meer dan 10 jaar. Het zijn dus veeleer de gevestigde waarden die de Barometer invullen.

Onrustwekkend, omdat ondernemers het kloppend hart vormen van onze economie. Ondernemerschap helpt bij de ontwikkeling van het Brussels Gewest en daarom moeten we het ondernemerschap vandaag en morgen ondersteunen en versterken. Zij gaan de economische activiteit stimuleren, dragen zeer sterk bij tot de belastinginkomsten die de overheid in staat stelt om openbare diensten en infrastructuur te financieren en hebben een hoge sociale meerwaarde.”

Voor de financiën baren de ondernemers zorgen. Meer dan de helft van de respondenten zegt dat de rentabiliteit van hun activiteiten (52 %) achteruit is gegaan over de laatste 6 maanden. De voornaamste factoren met een grote negatieve invloed voor onze ondernemers zijn de loonkosten (70%), de energiekosten (64%) en de stadsinrichtingen (63%). Die laatste hebben betrekking op de werken, voetgangerszones, gedeelde ruimtes, mobiliteit,...

“Positief is dat we hier wel een verbetering merken ten opzichte van een half jaar geleden. Vooral wat de energiekosten betreft zien we een vooruitgang, wat niet verwonderlijk is gezien de daling van de energieprijzen. Toch blijft gezien de volatiliteit van de markt de bezorgdheid groot. Uiteraard speelt ook de hoge stijging van de loonkosten door de automatische indexering een rol. De automatische loonindexering zorgde ervoor dat in België uurloonkosten in de privé gestegen zijn met 8,4% in 2023 t.o.v. 2022.”

### **Een blik naar de sectoren**

We zien dat in de **industrie** de orderboek wel toeneemt, maar dat er een duidelijke afname is van de beschikbare investeringsmiddelen. De conjunctuur binnen de industriële sector en de financiële middelen beschikbaar voor investeringen doen het nog altijd (zeer) slecht. Daarom vraagt Brupartners Zelfstandige Ondernemers voor korte en soepele procedures voor elk steunmechanisme, zeker als het gaat om projectspecifieke steun, want tijdrovende, complexe administratieve procedures schrikken potentiële investeerders af.

Er is een toekomst voor industrie in ons land, en het is uitermate belangrijk voor onze toekomstige welvaart dat die er is. Dat vereist wel dat we extra handicaps zoveel mogelijk binnen de perken houden, dat we onze zwaktes, o.m. op het vlak van arbeidsmarkt- en vergunningenbeleid, terugdringen en dat we onze troeven, o.m. op het vlak van O&O, verder versterken. Bij vergunningsprocedures worden té lange doorlooptijden vaak als problematisch ervaren door ondernemers. Het gewest moet het nodige doen om de totale “time to permit” te beperken.

Door voortdurende innovatie en creativiteit, waardoor ze banen creëren, markten openbreken en economische groei stimuleren. De durf, doorzettingsvermogen en ondernemersgeest vormen de drijvende kracht achter de dynamiek en veerkracht van onze moderne samenleving.

Voor **de horeca en de handel** voltrekt zich een rampscenario. Zowel de rentabiliteit (- 5%) , de activiteiten (-7%) en levenskwaliteit van de ondernemers (- 6%) zijn de voorbije zes maanden gedaald . Ook het plezier waarmee men de beroepsactiviteit uitoefent daalt sterk, met -15% ten opzichte van vorige bevraging.

Handelaars en horeca zijn vitaal om de lokale gemeenschappen te verrijken door het aanbieden van diverse goederen en diensten, het creëren van werkgelegenheid, en het stimuleren van de lokale economie door middel van handel en interactie. Hun aanwezigheid draagt bij aan de vitaliteit en het karakter van het Gewest, en ze fungeren als belangrijke pijlers van duurzame economische groei op lokaal niveau.”

De **dienstensector** scoort algemeen het beste, hier zien we wel dat de betaaltermijnen een probleem blijven.

“De cumulatieve stressoren tasten de algehele levenskwaliteit van ondernemers aan, waardoor ze moeite hebben om een evenwicht te vinden tussen werk en persoonlijk leven, en de voldoening van hun werk verliezen. We moeten hier dringend iets aan doen.”

De achteruitgang van de levenskwaliteit van ondernemers is een zorgwekkende trend die voortkomt uit verschillende factoren. Ondernemers worden vaak geconfronteerd met een enorme druk om te presteren, voortdurende financiële onzekerheid en een gebrek aan werk-privébalans. De competitieve zakelijke omgeving, gecombineerd met steeds veranderende marktdynamiek en regelgevingsuitdagingen, legt een zware last op hun schouders. Dit kan leiden tot een verhoogd stressniveau, burn-out en zelfs mentale gezondheidsproblemen. Daarom pleit Brupartners Zelfstandige Ondernemers voor dringende administratieve vereenvoudiging, een sneller en transparant vergunningsbeleid, de harmonisatie van gemeentelijke regelgeving, alsook om tal van pestbelastingen te schrappen.

Verder roept de Brusselse kamer voor Zelfstandige Ondernemers naar de federale regering om dringend werken lonend te maken. Onze sectoren hebben het steeds moeilijker om personeel te vinden en te behouden. De betrokkenheid van het personeel is de laatste maanden achteruitgegaan en werkt door op de productiviteit en rentabiliteit van de Brusselse zelfstandige ondernemers.